

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy óra . . . 100 K Negyedévre . 280 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 5 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-43. SZÁM.

Szent István

... Hol vagy István király? — Igy sóhajt fel immár csaknem ezer év óta a magyar, ha feje fölött összegyülekeznek a vészterhes sötét fellegek.

Hol vagy István király? — Kérdezzük mi, késő utódok most, hiszen soha válságosabb helyzetben nem volt a szentéletű fejedelem népe, mint ma.

Hol vagy István király? Látod-e magyar néped siralmas állapotát? Meghallod-e a megaláztatás, a nyomor mélységéből Hozzad feltörő panaszzavunkat? Érzed-e velünk együtt a kezünkre, lábunkra rakott rablánc béklyószoritását? Ejtesz-e könnyet késő unokáid sanyaru sorsán? Összevonod-e haragos ráncsal mélytűzű szemedet, hogy villamával agyon-sujsa meg sokasodott ellenségeinket? Hatalmas öklöd megszorítja-e keményen azt az egyenes pallost, melyet Krisztus dicsőségére és magyar néped üdvére mindig diadallal forgattál? Kibontod-e hadi lobogódat, melyet apáink élén jáva száz diadalmas csatában hordoztál? Megfuvatod-e harci kürtödet, mely zászlód alá gyűjt minden magyarokat innen és az ellenségparancsolta elválasztó határokon túlról?

Igaz, sokat vétkezünk Ellened, de hiszen ugyanakkor vétkezünk önmagunk ellen. Ödöklő testvérharcot vívtunk, ahelyett hogy megbecsültünk, szerettünk és segítettünk volna mindenkit, aki magyar. Megtagadtunk Téged és bölcs tanításodat. Nem tettük figyelembe intelmeidet. Elfelejtettük, hogy az önálló nemzeti lét a legfőbb jó, mely nélkül megszűnünk magyarok lenni. Hadur zászlója helyett idegen lobogó alatt harcoltunk. A magyarság érdekét idegen érdekek rendeltük alá. Vértünket idegen célokért pazaroltuk, sokszor saját testvéreink ellenében. Elfordultunk Krisztustól, kinek imádatára Te tanítottál.

De Te nem tagadsz meg minket. Páldád világát a vak éjszakában. Bölcsességét oktat bennünket. Erős akaratod nagy elhatározásokra ösztönöz. Intelmed egymás szeretetére, minden magyar összefogására tanít. Oh igen, készek vagyunk a véráldozatra is, ha a magyar haza s magyar fajunk üdvéért kívánja Uralkodó eszménk leszállás után a magyar nemzeti gondolat. Visszatérünk Krisztushoz s megújodunk a krisztusi vallás erkölcsök fenséges tisztaságában...

Nagy király, nyujtsd felénk szent jobboldalt, mely ald és oltalmaz. Résztess bölcsességében, hogy megtaláljuk a helyes utat, mely egységes egész magyar hazánk visszacsuszterezését vezet. Áraszd ránk nagy szíved szeretetét, hogy testvéreként szeressük egymást mindnyájan, kik magyarok vagyunk s akik ma ellenségeként járunk táborát egymás ellen. Add ide harci kürtödet, hogy

egy táborba szólítsunk minden magyart, kiket az ellenséges vasgyűrű egyformán fojtogat. Add ide hadi lobogódat, hogy vezessen bennünket a nemzet léteért vívott harcban diadálról-diadalra. Add nekünk karod erejét, erős lelked kemény elhatározását, hogy szétörhessük a ránk rakott rabláncokat és kifeszíthessük börtönünk ajtaját. Amen.

Uj pártalakulás előtt

Budapest, augusztus 19. A politikai életben a mai napon lényegesebb és jelentősebb esemény nem történt. A fővárosban időző politikusok legnagyobb része gróf Bethlen István miniszterelnökkel, Kállay Tibor pénzügyminiszterrel és nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszterrel egyetemben a gazda nagygyűlésen vettek részt, ahol a földadó javaslat körüli harcok egyik döntő ütközetét vívtak meg.

A numerus clausus

A budapesti Pázmány-egyetem és a Szegedre menekült kolozsvári egyetem között a numerus clausus értelmezése miatt megindult harc eseményei között ma villámsapákként hatott az a hír, amely szerint Bethlen István gróf miniszterelnök báró Lers Vilmosmal indítványt terjesztetne elő a nemzetgyűlésen a numerus clausus lényeges enyhítésére, illetőleg eltörlésére vonatkozólag.

A hír természetesen nem igaz. Igaz csak annyi, hogy illetékes helyen megvan a hajlandóság arra, hogy a numerus clausus alkalmazása körül adminisztratív uton bizonyos enyhítő jelleggel bíró intézkedéseket léptessenek életbe; az olyan hírtérjesztések azonban, mint amit ma is megkíséreltek, természetesen még ennek a keresztyénvitelére is akadályozólag hatnak.

A sztrájkok

Tegnap a nemzetgyűlés ülése után, mint azt ma már jelentettük is, miniszteri tanácskozás volt. A miniszteri tanácskozáson többek között behatóan foglalkoztak a mind sürűbben fellépő sztrájkokkal is.

A sztrájkok kérdésében a kormányban az a felfogás alakult ki, hogy egyelőre semmi ok sincsen a közbelépésre. A békéltető tárgyalások fonala a reudőrség kezében van és remélhető, hogy belátható rövid időn belül sikerül a munkások és a munkaadók közötti ellentétek áthidalása és a termelő munka megindítása.

A tüzek

Politikai körökben már a mult-kori tüzek alkalmával felmerült az a gyanu, hogy a gyakori tüzesetek okozója nem minden esetben a vak véletlen, vagy a vétkes és gondatlan könnyelműség. A legutóbbi vasárnapon szinte egyidőben hat helyen pusztított a tűzvész s ez, valamint a MÁV északi főműhelyében ma megint milliókra menő kárt okozott tűz csak erősítette a feltevést,

hogy felforgató elemek bűnös manipulációiról volna szó, amelyek a nemzeti vagyon pusztításával és ezzel a munkaalkalom csökkentésével elégedetlenséget akarnak szítani a dolgozni akaró munkásság körében. Természetesen ez csak feltevés és ma is csak mint egy véleményt, de egy jelentős csoportban kialakult véleményt lehet regisztrálni.

Friedrich-Wolff fuzió

Friedrich István szerdán este érkezik vissza a fővárosba. Visszatéréséhez különböző kombinációkat fűznek, amelyeknek vajmi kevés alapjuk van.

Friedrich legszemélyesebb híveinek mozgalmáról így informálnak bennünket:

Andrássy Gyula gróf nincsen Budapesten. A legutóbbi napokban meg sem jelent a Házban. Haller István sem sokat foglalkozik a párttal és így Friedrich hívei vezér nélkül maradtak.

Ennek a magáramaradottságnak következményeképpen azután Friedrich hívei frontot csinálnak Andrássy Gyula gróf ellen. Ezek a képviselők a mozgolódásuk zászlajára új jelszót írtak. Friedrich hívei ugyanis kifogásolják, hogy a pártban a grófok vezetnek és ez nemcsak Andrássy Gyula grófra vonatkozik, hanem Andrássy néhány hívére is.

Ezeknek a képviselőknek ugyanis legfőbb vágyuk, hogy Friedrich vezérlete alatt külön pártot alakítsanak Wolff Károly pártjával.

Friedrich István szerdán érkezik vissza a fővárosba, hogy eleget tegyen hívei sürgetésének és újból aktív részt vegyen a politikában.

A nyomorai cíó

A miniszteri értekezleten foglalkozott a kabinet a drágaság és különösen az élelmiszerekkel való ellátás ügyével is és megbízta az egyes szakminisztereket, hogy tegyék meg az intézkedéseket, melyek a kormányzó felhívásával kapcsolatosan váltak szükségessé.

Ezeknek az intézkedéseknek a tervezetét most kidolgozzák és azokat a legelőzelebb nyilvánosságra hozzák.

Berky Gyula nemzetgyűlési képviselő tudósítónknak ma a következőket mondta:

— A tisztántuli munkástömegek hallatlan nyomorban vannak. Nem győzöm eléggé hangsúlyozni, hogy az állami rend és a társadalmi béke megvalósítására a közelgő tél idején a nyugalom fenntartása érdekében a legsürgősebben azokon az alföldi területeken kell a földreformot végre-

hajtani, ahol nagy tömegekben vannak munkások.

— Az az akció, amit a Kormányzó szózatával a szegénység érdekében megindított, bizonyára élénk visszhangra fog találni. Annyi igaz, hogy a mai nehéz időhöz képest a nagytőke nem tette meg azt a kötelességet a társadalommal szemben, amit meg kellett volna tennie. A közelgő tél nyomorúságát egyedül kormányzati eszközökkel elhárítani nem lehet. Meg kell szivlelni a Kormányzó szózatát ezekben a kritikus órákban és kötelessége a kormány és a nemzet segítségére sietnie. Hiszem, hogy a Kormányzó szózatának meg lesz a kézzel fogható eredménye.

A gyűjtés eredményéből elsősorban a helyi szükségletet kell kielégíteni és csak a fennmaradó felesleget használják fel máshol. A nyomorakcióba vonják be a helyi társadalmi és jótékonyági szervezeteket és mellőzzenek minden adminisztrációs költséget. Kívánatos, hogy a nemzetgyűlés tagjai is utazzanak le kerületeikbe, világosítsák meg a szózatnak indító okait.

A gazdaggyűlés

Budapest, aug. 19. Az országos gazdaggyűlést ma délelőtt 11 órakor nyitotta meg Somssich László gróf. Teleki Tibor gróf, Hoyos Miksa gróf, Pallavicini György őgróf, Patacsy Dénes, Graeffl Miksa, Czertyler Jenő, Reischl Richard, Mandly Samu, báró Mailott Nándor, Prónay György báró, gróf Széchenyi Emil, gróf Széchenyi Viktor, gróf Széchenyi Géza, gróf Széchenyi Bertalan, Meskó Pál, Bernath István, Ipolyi-Keller Gyula, Szilassy Zoltán, a gazdatársadalom kiválóságának jelenlétében Pest megye zsufolásig telt székházában.

Megnyitó beszédében hangoztatta, hogy azért kellett a gazdaggyűlést összehívni, mert a felelősség olyan nagy, hogy ezt vállalni nem lehet.

Ezután Mulsenbacher Emil ismerteti a határozati javaslatot, amelyet a kormány elő fognak terjeszteni. A határozati javaslat a következő:

A határozati javaslat

1. A magyar gazdaközönség kötelességének valija, hogy kivegye aránylagos részét az országra háruló óriási terhekből. Jogos kívánsága azonban, hogy a töle követelt áldozatok meg ne haladják teherviselő képességét.

2. A pénzügyminiszter által előterjesztett földadójavaslat abból a feltevésből indul ki, hogy a föld tiszta hozadéka ugyanakkora maradt, mint békeidőben. Ezzel szemben az a tény, hogy a föld hozadéka lényegesen a békebeli átlag mögött marad.

3. Az országos gazdaggyűlés tilta-

kozik a földnek és hozadékának értékelése ellen.

4. Megállapítja az országos gazdasággyűlés, hogy a földadónak békebeli hozadék alapján való kirovása mindaddig nem lehetséges, míg a termelés békebeli színvonalát el nem éri s amíg meg nem szűnnek a fennálló forgalmi korlátozások.

5. A buzakules alkalmazása nem felelhet meg egy évenként megismétlődő adónál, amely ezen az alapon éppen a legrosszabb termésű, tehát a termelőre legkedvezőtlenebb évelben jelentőse a legsúlyosabb megtérülést.

6. Az országos gazdasággyűlés a pénzügyminiszternek azt a tervét, hogy a jövedelmi adónál az adómenetességi minimumot 100 ezer koronában állapítja meg és a fokozatos adókülsőt a középjövedelemre nézve mérsékelné, nem tartja a javaslatl szemben felmerült aggályok eloszlatására alkalmas ellenértéknek.

7. Az országos gazdasággyűlés ki mondja, hogy a haszonbérletnél az adóteher viselésének kötelezettsége tekintetében a haszonbérleti szerződés rendelkezései legyenek mérvadók, a haszonbérbeadók azonban földadó címén a haszonbért 25% nál nagyobb teherrel semmiesetre sem terhelhetik meg.

8. Az országos gazdasággyűlés a hazai bortermelés nagy közgazdasági jelentőségére való tekintettel méltányos kiegyenlítést követel a szőlő és borgazdák részére.

9. Az országos gazdasággyűlés az erdőnek a mezőgazdaságilag művelt területtel azonos alapon való megadóztatását súlyosnak tartja.

10. Az országos gazdasággyűlés tiltakozik az ellen, mintha a földbirtok más jövedelmi forrásokkal szemben aránytalanul csekély adóval volna megterhelve.

11. Kéri az országos gazdasággyűlés olyan rendelkezésnek törvénybe való vételét, hogyha a kishaszonbérletnél a tulajdonos nem tudná a bérleten a haszonbért behajtani, a megfelelő földadó és járulékaiknak kiírását követelheti.

A vita

A javaslat előterjesztése után érkezett meg Bethlen István gróf miniszterelnök és Kállay Tibor pénzügyminiszter, akiket nagy éljenzéssel fogadtak.

A javaslat felett élénk vita indult meg, melyben először Hadik János gróf szólalt fel, aki tiltakozott az ellen, mintha a gyűlést a nagybirtokosok hívták volna össze.

Perczel Elek a terhek egyenlő viselését követeli, miközben szenvedélyes felkiáltások hangzanak el:

— *A zsidók ne bujmassanak ki!*

Gaál Gaszton hosszabb beszédben fejtegette annyiszor hangoztatott kifogásait s a határozati javaslatához pótlást terjesztett elő, mely szerint a gazdatársadalom készséggel vesz részt a közterhernek viselésében, de ez csak a teherbírás arányában terhelje őket.

Czettler Jenő csatlakozott Gaál Gaszton felfogásához.

Hoyos Miksa gróf beszéde közben, aki azt fejtegette, hogy a *kivetendő adót igenis el fogja bírni minden gazda*, óriási zaj támadt, úgyhogy az ülést fel kellett függeszteni.

Utána Kállay Tibor pénzügyminiszter szólalt fel és éljenzéssel fogadott beszédben fejtegette ki, hogy az államháztartást rendbe kell hozni.

— A gyűlés ezután elfogadta a határozati javaslatot és fél 3 órakor véget ért.

A vidéki árdragítás ellen

Az árvizsgáló-bizottságok értekezlete

Budapest, 1922 aug. 19. Köztudomásu, hogy a korona arzuhanásával kapcsolatban úgy az ipari, mint az élelmezési cikkek árai hatalmas arányokban emelkedtek. A kereskedők közül a korona zuhanását sokan kihasználták: az egyes cikkek árait indokolatlanul magasra szöktették fel, így jogosulatlanul horribilis haszonhoz jutottak.

Ezeknek az anomáliáknak a meggátolására, a legális kereskedelem megvédése érdekében határozta el a kormány magát arra, hogy az országos árvizsgáló bizottság szervezésének felhasználásával *felveszi a harcot az egész országban az árfelhajtó törekvés-ekkel szemben.*

Az akció folyamanyaképen a ruházati cikkek árai már is ötvenhatvan százalékkal estek, ugyszintén az élelmezési piacon is tapasztalható az olcsóbbodás. De míg a fővárosban mindennek az ára esik, addig a vidéken tovább tartja magát a drágaság.

A vidéken teendő intézkedésekről dr. Bolemann Ernő, az árvizsgáló bizottság alelnöke munkatársunk előtt a következőket mondotta:

— A vidéken árvizsgáló bizottság tulajdonképen eddig sem volt, ennek

a hatáskörét a hatóság egyik szerve látta el szakemberek bevonásával. A rettenetes drágaság így meglepésszerűen érte a vidéket, mert ez a hatóság kebelében működő úgynevezett árvizsgáló bizottság a *szabadkereskedelem visszállásával tudvalevően megszűnt.*

A hatalmas arányokban terjedő drágaság az árvizsgáló bizottságok lázas megszervezésére készítette a vidéki városokat. Természetes, hogy *ezeknek a bizottságoknak a munkája nehézkes*, mint a fővárosi bizottságnál is tapasztalható volt az első időkben. Mi, bár igyekeztünk vidéki szervezeteinkkel a kontaktust fenntartani, gyakran utbaigazításokkal is elláttuk azokat, mégsem értük el a kívánt eredményt.

Az együttműködés biztosítására és azért is, hogy megbeszéljük, miként tudjuk elkerülni a kereskedők fölösleges zaklatását, elhatároztuk, hogy *a vidéki szervek bevonásával együttes értekezletet tartunk a kereskedelmi miniszteriumban.* Az értekezleten a kereskedelmi miniszter fog elnökölni.

Vidéki szerveinket táviratilag fogjuk megkérni, még pedig a jövő hét keddjére vagy szerdájára, augusztus 22. vagy 23-ára.

Szomoru emlékezés Lord Stern hamvai felett

Irla ifj. dr. Liszt Nándor

A szabadkőműves-zsidó világralam pompás hálózatának hajszálfinom-ságu idegszájai borzongó fájdalommal és szomoru sejtellemmel megrezegnek, telefondrótok sűrű százezreinek végtelen során keresztül röppen a hír, a halálhozó hír és gyászkeretes világlapok szájai magukból a szebbnél-szebb nekrológokat: Lord Northcliffe, azelőtt Alfred Charles William Harmsworth, család néven pedig Stern Vilmos, a destruktív sajtó koronázatlan királya erkölcsileg megtörtén, egy kalandos élet zavaros hullámainál összeszeroppanva, a londoni elmegyógyintézetben meghalt.

A selyemkaftános nagyapának faji öntudatra ébredt unokája, az *Iste of Thanet* első lordja örök alomra hajtotta fejét; a legnagyobb háborus uszító, a leggőgösebb imperialista és szociáldemokrata demagóg, a monarchista és republikánus eszméknek egyaránt lelkes hirdetője, a zsidó allianszok láthatatlan feje és szellemi irányítója, az angol főnemessé vedlett modern Ahaszvéres, aki propagandájával végigkóborogta az egész világot, — elköltözött az élőknek sorából.

Élete története rövid és tanulságos. Apja már szakit a házaló kereskedelemmel és ügyvédi irodája van Dublinban. Fia, Stern Vilmos a politikai pályára lép és huszonhárom éves korában *Answers* címen hetilapot indit, melynek ő egyzemelemben kiadója, szerkesztője és rikkancsa. Elelmisségével és tolkodásával csakhamar nagy vagyont gyűjt és egymásután vásárolja az angol fővárosi lapokat. 1906-ban nemességet kap és megszerzi a főnemesei rangot. Bevonul az angol felsőházba, hogy a Lord Northcliffe

hangzatos neve alatt zavartalanul folytathassa a megkezdett faji propagandát. Övé lesz Anglia legelőkelőbb napilapja, a liberális *Times*. Ebben megpendit egy eszmét, pl. a német veszedelmet. Ugyauaznap este már erről vezércikkezik párisi lapja, az *Observer*, az amerikai *Newyork Herald*, a szentpétervári *Novoje Vremja*, a bécsi *Neue Freie Presse* és másnap reggel már háborut követel a *Matin*. Lord Stern bedob egy eszmét az örületes fortélyal megszerkesztett gépezetbe és az eszme köztudatú válik, táplálékot kapnak a politikusok, nyomort és inséget a népek. Az ántántot ő izgatja fel a háborura, megszerzi Amerika szövetségét, előkészíti az orosz forradalmat, szétzülleszt a németek hadseregét, halált kér Vilmos császárra és jóvátételt fizettet, olasz miniszterelnököket buktat és ezerszázados országokat darabolat szét.

A nagy világszélhámos ott ül a karmesteri székbén, — senki sem gondolná, hogy kaftános ösök gyermeke — főnemesei nonsalansszal dirigálja aljasul megszerkesztett orchesterét. A *Times* a primhegedű és a terzet a *Matin* szolgáltatója. A zenekarban több száz napilap erősíti a hangzavart. Legnevezetesebbek a *Daily Mail*, *Leeds Mercury*, *Glasgow Herald*, *Manchester Courier*, *Daily Mirror*, *Evening Post* és még megszámlálhatatlan mennyiségű szöcső. Az egyik szélsőséges naciona lista, a másik az Internacionale alapján áll. A *Times* liberális irányt követ és a kormány intézkedéseiről objektív hangon ír. Az oláhok minden magyarellenes propagandájának helyt ad — az ellenforradalom óta. A *Daily Mail* már erősen szabadolvó és támadni szokta a kormányt, Ebben a lapban uszított Northcliffe a németek ellen legdurvább hangon és a magyarokat mint gyilkosokat emlegette. A *Manchester Guardian*, bár nem volt az ő tulajdonában, mégis *szellemi* vezetése alatt állott. Ez a lap Anglia Világának felel meg — az orosz szovjet leghathatósabb

támogatója és amikor minden beavatkozást helytelenit, ugyanakkor a nacionalista *Matin* — Stern Vilmos irányításában — a konzervatív francia gloire-politika leghangosabb hirdetője. Lord Northcliffe-nak Afrikában gyártelepei és erdőségei vannak, ezek látják el anyaggal a leg-híresebb napilapokat és ő könyvelmes irodájának íróasztala mellől kormányozza a világot — a zsidó hatalmi törekvések érdekében.

Sokat lehetne beszélni erről a nagymultu zsidóról. El lehetne mondani, hogy mint robbantott ki egy szerajevói merényletből világháborút, mint készítette elő Leninék uralmat, a német forradalmat és szociáldemokrata kormányt, elbeszélhetnénk Lloyd Georgenak, Asquithnek, Foch generálisnak karrierjét, melyek mind a frankfurti zsidó nevéhez fűződnek, de elég, ha most a kisauntanra utalunk, melynek ő volt a legmesszebbmenő pártfogója és nem tulozunk, hogyha öneki tulajdonitjuk *nagyreszben* a trianoni békét és Magyarország területének szétdarabolását. Az ő sajtója szilárdította meg a gyűlölet politikáját, ő buktatott meg nemzeti tehetségeket a világ minden országában és ő emelte hatalomra a mai kor szabadkőműves államférfiát, a lelketlen és emberi mivoltukból kivetkőzött ántánt politika liberális mezbe öltözött hiénait.

Lord Northcliffe meghalt. Lelelismertünk szava feloldoz a *NI mortuis, susi tene* olv parancsa alól, mert érezzük működésében a krisztusi eszmék legteljesebb mértékben való meggyalázását, egy idegen faj gyűlöletes nagyravágását, a tradíciók meggyilkolását és minden szennynek örületes diadalát, mely a világháboru óta felszínre vetődött. Sirhantja felett a leigázott népek jajveszékelése szolgáltatója a halottazentét és akkor, amikor fajtestvéres világszerte megszakgatott ruhában járnak, a magyar nemzet csak megnyugvással fogadhatja a halála hívét. Az angol parlament bizonyára disz-sirhelyet szavaz meg *Iste of Thanet* lordjának, a keresztény közvélemény azonban *Stern* Vilmos bucsuztatja — a földi világtól, a frankfurti handlénak kalandor unokáját, akinek halála többet segített az európai egyensuly helyzetén, mint száz konferencia, vagy akár a népek tanácsa is.

Eddig tart a mi szomoru megemlékezésünk Stern Vilmos hamvai felett. A liberális világ csak gyászolja Northcliffe lord dexellenciáját, — a jó Isten nem nézi a rangot: Ő már csak Stern Vilmos fölöött fog ítéletet mondani.

Péksztrájk előtt

Megirta a *Hajduföld*, hogy a debreceni pék, illetve sütőmunkások bérmozgalmat kezdeményeztek s heti fizetésüknek 1200 koronával való felemelését kérték.

A béremelési kérelmet a nagy drágasággal s avval indokolják, hogy a hatósági listellátás megszüntével fokozott kiadások vannak. A munkaadók mereven elzárkóznak az emelés elől.

A pékmunkások egy heti eredménytelen tárgyalás után hétfőn reggel beszüntetik a munkát. Egyedül a Korona gőzkenyérgyárban nem lesz sztrájk, ott ugyanis teljesítik a pékmunkások követelését.

A városi tisztviselők a státuszrendezés ellen

A városi és vármegyei közigazgatás reformjával kapcsolatban Rakovszky Iván leltigyminiszter nemrég benyújtotta az 1912. évi LVIII-ik törvények módosításáról szóló javaslatát, amely az Andrássy-fele B. táblázatot akarja megváltoztatni új státuszrendezéssel.

A javaslat intenciója helyes ugyan, de több sérelmes pontot tartalmaz a városi tisztviselőkre és alkalmazottakra vonatkozólag, mert nem csak anyagi, de erkölcsi károkat is okozna.

A javaslat igen sok tisztviselőt és alkalmazottat kizár a szorosán vett közigazgatási tisztviselők sorából, miáltal a fel nem vett tisztviselők nem részesülnek az állam által nyújtott segélyekben és természetbeni ellátásban. Így nem veszi fel a javaslat a munkaközvetítő és a népjóléti hivatal vezetőit és alkalmazottait, holott e hivatalokat a kormány rendeletére alakította meg a város. A szorosán vett közigazgatási tisztviselők sorából kiesnek a muzeumok és könyvtárak igazgatói és alkalmazottai is,

A másik sérelem az, hogy a javaslat szerint egyes tisztviselők alacsonyabb státuszba kerülnek, mint ahol eddig voltak. Így például a fő levéltáros, a tűzoltóparancsnok, az adóhivatal több tisztviselői. A tervezet szerint a községi jegyzők a IX-ik fizetési osztályba kerülnek, Debreczen város adófelügyelője ellenben, aki egy kerület adóügyeit vezeti, csupán a X-ik fizetési osztályba van sorolva.

E sérelmek ellen memorandumban kérnek a város tisztviselői és alkalmazottai orvoslást. A memorandumot Rostás István városi előjáró tegnap vitte fel Budapesre, hogy ott a városok országos kongresszusának átadja azzal a kérelemmel, hogy a kongresszus juttassa azt el a nemzetgyűlés elé. A memorandumot egyben a legközelebbi törvényhatósági bizottsági gyűlés elé is beterjesztik.

Enver basa éli

Berlin, aug. 19. A Rujj értesülése szerint az Enver basa haláláról elterjedt hírek nem felelnek meg a valóságnak, mert az orosz ellenforradalm, szervezettekhez az a jelentés érkezett, hogy Enver basa megmenekült.

Budapest, aug. 19. Tegnap azt a megrendítő hírt hozták a táviratok Londonból, hogy a török nemzeti eszmék egyik legnagyobb harcosa a magyarok lelkes barátja Enver basa az asziai török nép függetlenségéért vívott harcokban augusztus 4-én hősi halált halt.

Ezt a hírt Moszkvából röpitették villággá. Az utolsó hírek Afganisztánból érkeztek. Enver csapatait a város hadsereg szétverte. Ezeket a helyeken ugyanis a front mögött fellázadtak a katonák, mire Enver kénytelen volt a front egyes szakaszairól csapatait visszavonni. A törökök kihasználva ezeket a csapatoknak gyengeségét, támadásba léptek és a szakadozott fronton könnyen végeztek az elszántan harcoló török katonákkal.

A Rujj című orosz újság értesülése szerint Enver azonban megmenekült. A *Turkesztanból Bokharát érintve atment Afganisztánba*. Ha a

Rujj értesülése megbízható, marpedig hírszolgálatok legtekélyesebb az ellenforradalmár orosz lapok kösött, akkor a tegnapi távirat Enver haláláról érthetetlen.

Ha a londoni távirat hirt igaz és

Enver bevégezte földi pályafutását, őszinte részvételt és fájdalommal veszünk búcsút a testvér török nemzet lelkes nagy fiától, aki utat nyitott Törökországban az európai civilizáció befogadására.

Rejtélyes tüzeset

Tegnap a késő éjjeli órákban rejtélyes tüzesetet jeleztek a debreceni tűzoltóság őrségének.

Tizenegy óra után ugyanis a Hatvan-utca végén álló rendőrszem telefonon jelen ette, hogy a nyugali égboltozaton, a Kishegyesi-ut tőjén, de a város belső területén észrevehetőleg kívül eső területen tűzvész lángja csapott fel s ez valószínűleg nem kis aranyu lehet, ha a nagy messziségből is belátszik a bejáróba.

A tűzoltóság azonnal érintkezésbe lépett a tűzvész valószínű fészke körül levő összes telefonállomásokkal, azonban a tűz helyét pontosan megállapítani a legtüzetesebb utánjárással sem lehetett.

A várostól legtávolabb eső telefonállomásról, a 110. számú vasuti órházról is mindössze csak azt a meg-

figyelést tudtak közölni a tűzoltósággal, hogy az órházról meglehetősen nagy távolságra eső helyen tüzet lehet észlelni.

Mivel a tűzoltóság a legbehatóbb érdeklődés ellenére sem tudott megbízható értesülést szerezni a tűz pontosan meghatározott színhelyéről s mivel az a jelentések szerint éjjel után láthatólag szűnni kezdett s minden valószínűség szerint a város legtávolabbi külsőségein is kívül eső helyen ütött ki, a készült-ség nem is vonult ki; annál kevésbé, mert nem is tudta volna, hogy hová menjen.

Valószínűleg az a feltevés bizonyul helyesnek a rejtélyes tüzesettel szemben, hogy az valamelyik távoli tanyán ütött ki s a gard sági munkások segit.égével sikerült megfélni.

Seypel kancellár Berlinben

Bécs, aug. 19. (A Hajdúföld bécsi tudósítójának telefonjelentése) Seypel kancellárnak Berlinbe való hirtelen utazása politikai körökben nagy fel-tűnést keltett és a legkülönbözőbb híresztelésekre adott alkalmat.

Ma az a hír terjedt el, hogy a népszövetség Ausztria felosztásáról fog tanácskozni. Ez a hír természetesen nem felel meg a valóságnak.

A kormány tudatában van az Ausztriát fenyegető veszedelemnek és a kancellár utazása arra irányul, hogy a szövetséges államokat erre figyelmeztesse.

A kancellár rá fog mutatni arra, hogy Ausztria nem várhat addig, míg a népszövetség határoz a külföldi kölcsönről.

Seypel Berlinből Rómába megy és ott Schanzerrel fog tárgyalni.

Tegnap a pénzügyminiszternél tanácskozás volt, amelyen a bankok a pénzügyminiszter felszólítására hajlandónak mutatkoztak 100 milliórd közvetlen kölcsönt adni annak a 20 millió franknak fedezete ellenében, amit a francia kormány az 55 milliós kölcsönből folyósított.

A Länderbank vezetősége érintkezésbe fog lépni az Anglobankkal azon feltételek ügyében, amelyeket a jegybank részvényjegyzése ellenében felállítottak. Rosenberg, a bank főtanácsosa ez ügyben megjelent a kancellárnál, ahol Segour pénzügyminiszter és a jegybank kormányzója is megjelentek.

Gondatlanság okozta a tüzeket

Erélyesen folyik a vizsgálat

A legrésztelenebben a Hajdúföld számolt be a keddi és szerdánnapon előfordult négy tüzesetről, amelyek a József kir. herceg-utcai, a Salétrom-laktanya közelében s végül késő este a Helyi Vasut Petőfi-téri műhelyében pusztítottak.

A legszigorubb vizsgálat rögtön a tüzesetek után megindult, hogy kiderítsék, mi okozta a gyakori tüzeseteket, gyujtogatás, gondatlanság áll-e fenn, avagy csak véletlen szerencsétlenség történt.

A mozi film

Elsőnek a József kir. herceg-utcai tüzvérsznél tartottak helyszíni szemlét, ahol egy kocsiszűben az ott felhalmozott mo: filmek és más könnyen gyúlékony anyagok kaptak lángra.

A tűzvizsgálat megállapította, hogy a tüzet feltétlenül gondatlanság okozta. Most két irányban folyik a nyomozás nevezetesen, hogy a filmek tulajdonosát terhelje-e a mulasztás, avagy azt az öreg embert, aki állítólag kevéssel a tűz elötörése előtt a kocsiszűben tartózkodott s ott pipázott, vagy cigarettázott.

A nyomozás teljes erővel folyik, de a végleges eredményt megnehe-

ziti az a körülmény, hogy tény-tanu nincs és nem is akar jelentkezni.

A szónatűz

A Salétrom-laktanya melletti szónatűzet a tűzvizsgálat megállapítása szerint a mozdonyból kipattanó szikra okozta. A gondatlanság itt is fennáll, mert a mozdony, amelyik a kocsiakat tolatta, nem volt felszerelve szikrafogóval. Az eljárást illetékes helyen már megindították.

A műhelytűz

A legnagyobb gondot a nyomozó hatóságnak kétséggel a helyi vasut Petőfi-téri műhelytűze okozza, amelynek veszélyes volta csak a tűz eloltása után derült ki igazában.

Az itt megtartott tűzvizsgálatnál jelen voltak: Pekár Tamás tűzfelügyelő, helyettes tűzoltóparancsnok, Tarr Lajos rendőrfogalmazó, Dr Szegedy Lajos előjárósági tisztviselő s végül a mérnöki hivatal képviselőjében P. Lajos mérnök.

A tűzvizsgálat megállapította, hogy a tűz feltétlenül a műhely belsejében keletkezett és nem a tetőzeten, hanem az asztalos műhely első részében, a festékes állvány körül.

Nem f. fel meg tehát, a kihallgatott munkásoknak s több gyors szemta-

nunak az az állítása, hogy a tüzet kívülről és felülről látták felcsapódni. Kiderült, hogy azok a munkások, akik még 7 óra előtt elhagyták a műhelyt, már érezték valami kellemetlen szagot s emiatt kinyitottak két ablakot. Egyesek szerint fojtott égési szag volt, mások szerint terpentín szag.

Nem gyujtogatás

Valószínű, hogy már akkor lap-pangott a tűz, és a vizsgálat adatai szerint talán az egyik olajos kendő, amelyikbe a munkások a kezüket törlik, gyulladt meg. Gyujtogatást nem állapított meg a nyomozás, csupán erős gondatlanságot vél megállapítani.

Mi lesz velünk?

Olvassok, újságot olvasok. Mint a márványlapra vésett aranyozott betűk, tűnik szemembe a nyomorot enyhítő akció felhívása: Segitsetek a nyomorgókon!

Sötét árnyak. Gondok, gyötrelmek mardossák lelkemet. Szemem előtt a legszomorubb víziók vonulnak el s hangokat, hörgő, feljajduló kinos hangokat hallok; a nyomor szívet-tépő, artikulálatlan, szinte állati hangjait.

Ma még nyár van. Perzselő, forró augusztus. Aztán jön a lassu haladoklás után a fagyos tél, a borzalmas halál. Mi lesz velünk? A mindennapi mellett lesz-e rongyunk betakarítani kihűlni készülő, fáradt, elernyedt testünket? Lesz-e lelket simogató meleg a gyermekek, aggok, betegek ezreinek? Hatalmas Ég! Könyörületesség Istene, irgalmazz, kegyelmezz, mi már megbűnhödtünk! A szenvedések Golgotháját végigjártuk — ne akard, hogy ne legyen feltámadás. Nyisd meg az önző szíveket, engedjenek föl a kapzsiak fagyos lelkei, küldj vigaszt, miszerikódiát, óh Uram! Az élet tengerén vihar készül, nagy vihar, félünk, hogy elveszünk.

Tégy csodát Hatalmas Ur, ments meg szenvedéseinktől, ne engedd, hogy e maroknyi nép a világ soha nem látott tragédiájának essen áldozatául. Mindenért megbűnhödtünk. A latrok munkáját jóvá tettük, de a szívek irgalmát csak Te nyithatod meg, magyarok Istene.

A gondolat szárnyaszegetten áll, mit tegyünk? Bennünket minden elhagyott. A hit forrása a nyomor, mondják a szent atyák. S mi hiszünk, bizunk Banned, a mindenség Alkotójában, hogy e fájó érzések nyomán elaltatod a mohó emberiség kapzsi, önző vágyait; sugárt, meleg emberi szeretetet lövelsz szívekbe azoknak, kik eddig magukért éltek csupán.

Az öskeresztény idők szelleme lengje körül őket, Krisztus lelke ihlessé meg fásult, önös lelküket s a legbecesebb drága gyöngy, a szeretet meleg könnye csillanjon meg szemekben.

Itt állunk árván, kétségbeesve, a közelgő mérhetetlen nyomor tajtékzó, zajló, hullámos örvényének parján; még egy darabka sziklaszirt csupán, ami óv; ha az is letört, mindnyájan elvesztünk. Ut innen a- kor már nem vezet; ha nem segítsz, elvégeztelett.

S te ember, ki szív és lélek vagy, szállj magadba, Isten teremtese vagy, nyomorgók élettársa; gondold meg, mi lesz velünk, ha a szirt ledől — az örvény eltemet.

Pallagpuszta, aug. 19.

Kozáry Jenő.

Felemelik a kincstári házaszonrészeseledést

Az 1922. évi XVII. tc. 16. § a alapján a kincstári házaszonrészeseledés kulcsa az 1922. évi III. lakbérnegyedről kezdve 20 százalékról 60 százalékra felemeltetett. A 40 százalék különbözetet Debreczenben a városi adóhivatal, vidéken a községi előjáróságok vetik ki s a házbirtokost a kivetési lajstrom közszemlére kitétele s a kivetett összegnek az adóívbe történő bejegyzése után értesítik.

Ha a bérbeadott helyiség bérösszege az 1917. évi bér négyszeresét meghaladja, akkor az említett 60 százalékon felül az 1918. évi házbéradó és kincstári házaszonrészeseledés alapja után további 20-20 százalék fizetendő abban az esetben, ha az említett házbirtokos az 1918. évi házbéradó alapjának legalább 50 és legfeljebb 100 százalékát teszi ki.

A háztulajdonosok tehát kötelesek bejelenteni azon helyiségek bérösszegét, melyek az 1917. évi bérösszeg négyszeresét meghaladják.

Ha az említett helyiségek 1917-ben még nem voltak bérbeadva, akkor az új lakásrendelet értelmében felemelt bérösszeget az annak idején összehasonlítás után becsüléssel megállapított haszonértéknek négyszeres összegével kell összehasonlítani s bevallani a bérösszeget csak akkor kell, ha a haszonérték négyszeresénél nagyobb.

A bevallást legkésőbb 1922. évi augusztus hó 25-ig bezárólag kell beadni. A bevallás adatainak helyes voltaért a bérbeadó és a bérlő egyetemlegesen felel. A bevallás céljára szolgáló nyomtatványt a városi adóhivatal, illetve a községi előjáróság adja ki s azt kitöltve ugyanott kell benyújtani.

A fent említett 40 százalékos különbözetet, ugyancsak a 60 százalékon felül járó kincstári házaszonrészeseledést az 1922. év első félévi időtartamára vetik ki. A fentiek szerint pótlólag kivetendő összegeket a házbirtokosok a kivetésről szóló értesítés bevétele nélkül két részletben 1922. augusztus, illetve november 15-ig kötelesek befizetni, különbeni kamatokkal együtt járó végrehajtás terhe alatt.

A bérlők ezt a pótlólagosan kivetett kincstári házaszonrészeseledést a bérrel együtt kötelesek a házbirtokosnak megtéríteni. A III. évnegyedre eső részeseledést legkésőbb augusztus 15-ig kötelesek megtéríteni. Kételyek esetén az illetékes előjáróság ad felvilágosítást.

Az áruló lisztnyomok

Az elmúlt napokban vakmerő lopás történt a Nagyalomáson; ismeretlen tettesek példátlan vakmerőséggel kifosztottak egy vagon. Az úgynevezett guritón éjjel a 124.212 sz. vagon leolmozott ajtaját feltörték s a kocsiból nyolc zsák lisztet legurítva a töltésre, illetőleg a földre, elloptak, a lopott holmit szekéren elszállították.

Az egyik lisztes zsákot azonban a tolvajok véletlenül ott felejtették. Az volt a vesztük. Az egyik vasutas észrevette az ott felejtett zsákot, s rögtön lopást gyanúsított. Szólt a

közelben állomásozó Papp Ferenc 421 számú rendőrnek, aki Randov Vladimir rendőrfelügyelő helyettesével megindította a nyomozást.

A tolvajok a lopott lisztet azon az utvonalon, amelyen haladtak, elhullatták, valószínűleg az egyik zsák kiszakadt.

A rendőrök ezen a nyomon ráta-
láltak a tolvajok lakására s az egyik tolvajra, majd Rózsa detektív az összes cinkostársakat kézrekeri-

tette. A tolvajok a következők: Takács Sándor 23 éves Máv. kocsi-rendező, Kovács Károly 21 éves Máv. kocsi-feliró és Szabeni István 25 éves lakatos, aki a szekeret és lovat adta a lopott holmik elszállítására.

Az elloptott liszt amelynek értéke 80-100 ezer korona, kevés híján megkerült A beismerésben levő tolvajokat letartóztatták és át kísérték az ügyészség fogházába.

A dohányáruraktár tolvajai és orgazdái a bíróság előtt

Befejezték a bizonyítási eljárást

Tegnap délelőtt és délután tárgyalta a debreceni kir. törvényszék Visky Sándor elnöke alatt működő büntetőtanácsa a dohányáruraktár tolvajainak és orgazdáinak bűnperét.

Ugyanis a múlt év végén nagyarányú lopást fedeztek fel a dohányáruraktárban s a leleplezett tolvajok közismert társadalmi szereplő egyéniségeket is belekeverték a lopásba. A tárgyalást rendkívül nagy érdeklődés előzte meg; a nagy esküdtzéki terem s a folyosó is tele van érdeklődőkkel.

A tizenhárom

A vádlottak tizenhárom vannak, három, Glavák János 44 éves dohányraktári altisztet, feleségét és Kurucz József 46 éves dohányraktári napszámot szuronyos börtön-őrök vezetik be.

A többiek, névszerint Dézsi János 40 éves bérkocsis, ifj. Kapusi János 39 éves földmives, Szekeres István 42 éves földmives, Gyulai Mihály 34 éves kalauz, akiket Glavákkal és Kuruczczal együtt lopással vádol a kir. ügyészség, továbbá Papp Tamás 36 éves dohányraktári ellenőr, akit orgazdaság és hivatali sikkasztás büntetével vádolnak, Bakos István 59 éves raktári gondnok, aki hivatali bűnpártolással és megvesztegetéssel van vádolva, végül Ötvös Zsófia 24 éves eseléd-lány, Nagy Sámuel 59 éves kereskedő, Weisz Márton 51 éves izraelita, kereskedő és özv. Dobra Miklósné, akiket orgazdasággal vádolnak, szabadlábon vannak.

A vádat dr. Mező Sándor kir. ügyész képviselte, míg a védelmet Gábor Jenő, Salgó László, Aczél Jenő, Fényes Endre, Csáthy Dezső, Szilágyi Dezső, Öreg Béla ügyvédek látják el. A kincstárt Lánzy Gyula kir. pénzügyigazgató képviseli.

A vádirat

A vádirat szerint Glavák házaspár, Kurucz János, Dézsi, Kapusi, Szekeres éjjeli őr és Gyulai bűnszövetséget létesítettek s elhatározták, hogy a dohányraktárt fosztogatni fogják.

Glavák lakása szomszédos volt a raktárral, Kurucz ezen az uton hatolt be, kihozta a lopott ládákat, szivarral, dohányjal teli s azokat részben Glavák lakásán helyezték el, részint szekéren azonnal elszállították. Körülbelül félmillió kárt okoztak a kincstárnak.

Papp Tamást azzal vádolják, hogy 1919. év folyamán egy oláh tisztől 9 ezer darab olyan szivart szerzett meg, amelyről tudhatta, hogy jogtalan uton jutott annak birtokába és hogy a raktár készletéből nagyobb mennyiséget s ját céljaira fordított, részint barátainak adta el.

A többieket orgazdasággal vádolják azért, mert a lopott holmiból vásároltak.

Csak részben

Elsőnek a Glavák házaspárt hallgatták ki. Glavák János és felesége tagadják, hogy a lopásban részt vettek volna, annyiban hibásnak érzik magukat, hogy helyet adtak a lopott holminknak lakásukban. A munkások, így Kuruczék, mikor hozták a lopott holmit, ilyeneket mondtak:

— Ha szabad Papp Tamásnak, szabad nekünk is.

Glavákné a lopott holmit Nagy Samunak adta el. Körülbelül 25 ezer koronát szereztek a lopott holmi s ezen elmentek nyaralni Nagykanizsára.

Kurucz

A főbűnös, Kurucz, alacsony, zömök, csizmás napszamos. A lopást beismeri. Vádolt társaira, Weisz Márton kivételével, akinek állítása szerint nem adott el lopott szivarokat, terhelően vall. Szerinte Papp Tamás több ízben vitetett vele lakására a raktárból, illetőleg irodahelyiségéből szivarokat. Mikor emiatt zugolódni kezdett, Papp Tamás több száz korona borraival adott neki. Szerinte Glavákék és Dézsi, Kapusi, Szekeres, Gyulai szintén tudtak a lopásról, benne voltak a bűnszövetkezetben.

Akik tagadnak

Dézsi János fuvaros, Kapusi János, Szekeres István, Gyulai Mihály, Ötvös Zsófia mind tagadják a lopásban való részvételt. Ők azt hiték előadásuk szerint, hogy Kuruczék a fizetésképpen kiutalt dohányjárándóságot szállították el s ezeket úgy vették meg.

Papp Tamás

Ezután nagy iratsomóval, jegyzettel kezében Papp Tamás lép be. Folyékonyan, szabatosan védekezik. Tagadja, hogy bármikor is jogtalanul, tiltott uton vett volna szivart. Az oláh tiszttől vett szivarokért az akkori árakat fizette. Abban az időben az oláhok rendelkeztek a dohánykiutalási joggal. A raktárból csak a járándóságot vitette el. Kurucz állításait szavahihető módon cáfolja meg. A rovincsolás sem tudott nála hiányokat felfedezni. Az elnök ezután a tárgyalás folytatását délutánra halasztotta.

Délután

Délután fél négy óra után Bakos Istvánt hallgatják ki elsőnek. A bűnpártolásra vonatkozólag, hogy Kuruczék üzemeit nem jelentette volna illetékes helyen, előadja, hogy ő jelentést tett a lopásról Bardócz detektívfelügyelőnél s eljárásában csak az vezette, hogy a kincstár

kárát az orgazdák kézrekerítésével megtérítse. A megvesztegetés vétségét, amit általa követett volna el, hogy a nyiregyházi főtűzsdés megbízottjának, Papp Gézának hat-ezer korona szivarajándék ellenében az időközben leérkezett távirati tilalom ellenére is adott trafikarut, — tagadja. Pappnak még a tilalom előtt adta ki az árúkat, csupán az elszállítása szenvedett halasztást.

Nagy Sámuel kereskedő tagadja az orgazdaságot, de Glavákné a szemébe mondja, hogy igenis ő vette meg a lopott szivarokat.

Weisz Márton tagadja, hogy Kuruczól lopott szivarokat vett meg. Kurucz csak a csomagjait helyezte el pár órára nála.

Özv. Dobra Miklósné trafikos előadja, hogy ő nem a lopott szivarokat, hanem a dohánygyári tisztviselők járándóságát vette meg teljesen szabályszerűen.

A tanúk

Ezután a tanúhallgatások következnek. Papp Géza Nyiregyházi mindenben igazolja Bakos vallomását és szabályszerű eljárását. Megvesztegetésről szerinte szó sem volt.

Káliai Jenőné után Nagy József ny. pénzügyigazgató, Rózsa István volt főispán Papp Tamás állításait igazolják.

Pozsgay Miklós, Asztalos Imre jelentéktelen tanuvallomást tesznek. Panajoth Gyula raktári gondnok és Feix József ellenőr, Papp Tamás utódja a raktári állapotokról beszélnek.

Feix Bakos állításait igazolja, miképpen leplezte le Kurucz purzicsándohány lopását, hogy tettek feljelentést Bardócz detektívfelügyelőnél.

Grassely Norbert dohánybevalló főtanácsos, főfelügyelő a dohányraktárnak az oláh megszállítás alatti állapotáról vallott, míg Klein Ignác kereskedő Weisz vádlott, Kurucz Lajos, Dobráné állításait igazolta.

Több jelentéktelen tanuvallomás után elnök a tárgyalás folytatását hétfő reggel 9 órára tűzte ki. Akkor a perbeszédre térnek át.

Oththon

Ó, oththon, átdott menedék.

A nappalok színe be kék;
az éjszakák gyász-feketék.

Ó, oththon, enyhe, megszokott.

Apám haja be megfogyott;
anyám hite be megrogyott.

Hugom szemei boldogok.

Táncol, dalol, izzik, lobog;
de éjjelkor titkon zokog.

Öcsém ember lett hirtelen.

Még elgondolni sem merem,
hogy egy napon elfőn velem.

Ölemben ifju, szép leány.

Ülök a vulkán oldalán,
hamu s halál szítal reám.

JUHÁSZ GÉZA.

Gépolaj, hengerolaj,

gépzsír, szekérkenőcs, creolin stb. a legjobb minőségben

Telefon 70. **Csanaknál**

Kulcsár Imre és Fia

Mindenféle katonai és egyenruházati

EGYHAZ-TÉR 4. SZ. Tüd. egyetemi. leány- és fiu deak saphagyártás.

Egyedüli szaküzlet. Nagytempl. jobbra.

HIREK

1922 augusztus 20. (Vasárnap)

Prot.: István király. Kath.: Szent István
 A Meteorológiai Intézet időjárás-jelentése:
 Változékony idő várható kevés esővel és
 lényegtelen hőváltozással
 Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt
 10-12-ig.
 Városi Múzeum nyitva d. e. 9-12-ig d. u.
 2-5-ig.
 Városi Képtár nyitva d. e. 10-1-ig.
 A Keresztény Ifjúsági Egyesület össze-
 jövetele délután 3 órakor az Ispotaly
 templomban.
 DTE-DKASE footballmérkőzése a Hősök
 serlegéért délután 5 órakor az üggető-
 téri pályán.
 A DKASE bajnoki lakomája este 9 óra-
 kor a Magyar Házban
 A Homokkerti ref. Olvasó-egylet műsoros
 táncestélye délután 4 órakor az egy-
 let helyiségében.
 Gyógyszertárak közül vasárnap délután és
 este éjjeli szolgálatot tartanak: Meg-
 váltó (Piac-u. 18), Muraközy (Hu-
 nyadi-u. 5), Bocskay (Cegléd-u. 22),
 Sas (Hatvan u. 70).

1922 augusztus 21. (Hétfő)

Prot.: Sámuel. Kath.: Blonát.
 Közművelődési Könyvtár nyitva d. e. 8-tól
 este 8-ig.
 A Székelytársaság választmányi ülése dél-
 után 4 órakor a Menekültügyi Hivatal
 helyiségében (Simonffy-u. 1c).
 A Gyógyszertárak közül éjjeli inspekción
 tartanak: Kossuth (Piac-utca 30), Nap
 (Piac-u. 3), Il. Rakóczi Ferenc (Külső-
 vásártér 2), Nádor (Szent Anna-utca
 66), Csokonai (Mester-u. 43), Remény-
 ség (Csapó-u. 22).

Petri államtitkár Debrecenben.
 Dr. Petri Pál vallás- és közoktatás-
 ügyi államtitkár titkára. Zarkó
 Béla kíséretében tegnap este Deb-
 recenbe érkezett és a főispánnal
 szállott meg. Petri államtitkár ma
 reggel a főispán társaságában Nád-
 udvarra utazik az ottani vitézi be-
 iktatásra.

A gazdasági tanácsnok hivatalos uton.
 Zöld József gazdasági
 tanácsnok hivatalos uton van s csak
 szerdán este érkezik haza. Távolléte
 alatt dr. Tatay Zoltán tb. tanácsnok
 és dr. Orosz Árpád tb. aljegyző hely-
 lyettesítik.

**Uj gyógyszertereket akarnak
 nyitni.** A városi tanácshoz tizenhá-
 rom kérvény érkezett, melyekben
 gyógyszerterek engedélyezésének ja-
 vaslatát kéri a benyújtók. A kér-
 vényeket véleményezés végett a vá-
 rosi tanács átadta az egészségügyi
 bizottságnak, mely legközelebb fog
 dönteni a kérvények sorsa felett.

A kulturális tanácsnok hivatalában.
 Csűrös Ferenc dr. kulturális tanácsnok
 hazaérkezett szabadságáról s tegnap
 hivatalát is elfoglalta.

**A belügyminiszter a kémény-
 seprők érdekében** Debrecen város
 polgármesteréhez táviratot intézett,
 melyben felhívja, hogy hasson oda,
 hogy a kéményseprői díjak emelése
 iránt beadott kérvény kedvezően a
 legsürgősebben elintéztessék. A mi-
 niszter táviratában rámutatott arra,
 hogy a kémények tisztántartása a
 tűzrendészet igen fontos részét ké-
 pezi s e fontossága, valamint az
 általános drágulás indokolta teszik
 a seprési díjtételek felemelését.

A színhelyi bizottság ülése. Deb-
 recen városi színhelyi bizottsága ked-
 den délután a városháza tanácsster-
 mében ülést tart.

A gondos háziasszony állandóan
 kéznél tartja gyermekei számára a
 MEINL maltin kakaót.

**A jugoszláv minisztertanács meg-
 rovása — Karagyorgyevis György-
 höz.** A Paris-kormány és Kara-
 gorgyevis György között megin-
 dult egyezkedési tárgyalások koránt
 sem mennek olyan simán, amint azt
 a jugoszláv sajtó a külfölddel elhi-
 tetni szeretné. György herceg nem
 engedi magát újból ígérekkel tar-
 tani és a nyilvánosság előtt kije-
 lentette, hogyha a kormány tovább
 halogatja követeléseinek teljesítését,
 kénytelen lesz erősebb és más
 lépéseket tenni. A jugoszláv kor-
 mány most minisztertanácsban fog-
 lalkozott György fenyegetésével.
 Jegyzőkönyvet vettek fel a herceg
 magaviseletéről, mert amikor hivat-
 lanul és váratlanul hazatért, úgy
 viselkedett a királlyal szemben, hogy
 a kormánynak ezentul kötelessége
 lesz György herceggel az udvari
 szabályok szerint eljárni. A jegyző-
 könyvi megrovást elküldik György
 hercegnek.

Az állatvásárok megtartása.
 Mivel a ragadós száj- és körömfájás
 miatt való zárlat feloldatott, augusz-
 tus 21-től fogva egy a sertés, mint
 a marhavásár megtartatik. Városi
 előljáróság.

A rendőrség gyorsírókat keres.
 A gyorsírás tudása a közhivatali pá-
 lyákon működő tisztviselőknek már-
 már nélkülözhetetlen. A belügymi-
 niszter legutóbb elrendelte azt,
 hogy a rendőrségi tisztviselők köte-
 lesek a gyorsírást elsajátítani. A
 rendőrség most a debreceni gyors-
 írókhoz fordul s felkéri azokat,
 akik a tani ást elvállalnák, jelent-
 kezzenek dr. Csige Sándor rendőr-
 fogalmazónál a rendőrségi palotában
 földszint 27. sz. alatt.

Nemzetközi táviróverseny. Ber-
 linből jelentik: aug. 19. A nemzet-
 közti táviró verseny megnyitása teg-
 nap zajlott le a Reichstag termében
 ünnepélyes keretek között. A birod-
 almi gyűlés elnöke üdvözölte az
 egybegyűlt kiküldötteket, akinek
 szavaira a magyar versenyzők ve-
 zetője Gazdy Jenő posta és távirada
 főigazgató válaszával, a megjelent
 18 nemzet képviselőinek nevében.
 Az ünnepség befejezése után a
 versenyek azonnal megkezdődtek,
 amelyeken 300 nál több versenyző
 vett részt.

A kiségitő kórház felállítására
 még mindig késik, holott ezt a város
 már alig nélkülözheti. Elhelyezésére
 a nyulási betonépítésű barakokat
 akarja a város felhasználni s ezt a
 tervet a tudomány egyetem orvosai
 is helyeslik. A barakok azonban
 nincsenek a város használatában. A
 tanács az átvételre irányuló tárgya-
 lást ugyan már megkezdte, de az
 átvétel, különösen a szegényebb
 néposztály betegeinek óriási hátrá-
 nyára, még mindig nem történt meg.

Aki piócákot akart keresni. Har-
 gony község mocsarának lecsapolá-
 sánál az egyik munkás összefogdosta
 a piócákat, ugorkás üvegbe tette
 őket s mintegy kétszáz darabot át
 akart vinni Csehszlovákiába. Ott
 állítólag öt cseh koronát adnak da-
 rabjáért és így az elemes munkás
 hatvanezer koronát keresett volna
 — csak hogy elfelejtett kiviteli en-
 gedélyt kérni a piócákra. Ezért
 azután a határon nem engedték át
 az értékes szállítmányt.

**A négyévfolyamu női felső ke-
 reskedelmi iskolába** való beiratko-
 zások az intézet Egyház-tér 2. sz.
 alatti I. livalatos helyiségében eszko-
 zülhetők. Az első évfolyamra jelent-
 kezők felvételi vizsgálata folyó hó
 26, illetőleg 28 án, a javító vizsgálat
 29-én reggel 8 órakor kezdődik.
 Az igazgatóság.

Kossuth-lakoma. A Kossuth-
 dalkör Lajos estélyi vacsorája augusz-
 tus hó 24 én, csütörtökön este fél
 9 órakor lesz a Gambrius vendéglő
 éttermében Kossuth Lajos emlékére.
 Az ünnepi beszédet dr. hegymegi
 Kis Pal nemzetgyűlési képviselő
 fogja tartani. Az estély iránt, melyen
 a dalkör is szerepel széleskörű ér-
 deklődés nyilvánul meg, hogy a ma-
 gyar függetlenség nagy apostola
 emlékének minél imponzánsabban ál-
 dozzon a város közönsége. Akik a
 vacsorán részt óhajtanak venni, szán-
 dékukat augusztus 23 ig a dalkör
 elnökségénél, József kir. herceg-u.
 35 sz. alatti ügyvédi irodában je-
 lentsek be.

A „Közérdekű Levelek” címmel meg-
 indult röpiatsorozat a társadalomtudo-
 mányi kérdésekben annyira járattan nagy-
 közönséget kívánja felvilágosítani. A rö-
 piratok kiadói a „leveleket” barkinek díj-
 talanul küldik, aki címét a „Közérdekű
 Levelek” szerkesztőségének, Budapest, fő-
 posta 95 sz. postafiók címre megküldi.

**A Debreceni Kereskedelmi
 Alkalmazottak Egyesületének** elnö-
 kége felhívja az egyesület tagjait,
 hogy akiknek fizetését nem javították
 meg mindezülig a fiókegyesü-
 lettel megállapított 5000 koronás
 kezdőfizetés szerint, panaszukat
 írásban nyújtásuk be a további el-
 járás megtétele céljából Szántó
 Gusztáv alelnökhöz (Halmágyi Sá-
 muel cég).

Halálos zuhanás a szekérről.
 Végzetes szerencsétlenség történt
 tegnapi reggel Tiszaszentimrén.
 Mészáros Sándor 22 éves földmives
 cséplés után rogyásig megrakott
 szekérről hazafelé tartott a mező-
 ről. Utközben a lépésben haladó
 lovak, nem tudni mi okból, vág-
 tati kezdtek. Mészáros igyekezett
 megfékezni a lovakat s amint előre
 hajlott, egy zökkenőnél leesett a
 szekér tetejéről és pedig oly sze-
 renséttlenül, hogy koponyatorést
 szenvedett. Súlyos sebével azonnal
 beszállították a debreceni egyetemi
 klinika sebészeti osztályára. A gon-
 dos ápolás azonban már nem se-
 gíthetett rajta, pár óra múlva bele-
 halt sérüléseibe. A szerencsétlenség-
 get a vizsgálat adatai szerint sa-
 ját vigyázatlansága okozta.

Életunt asszony. Özv. Kocsis
 Istvánné Viola-utca 103. sz. alatti
 lakos tegnap öngyilkossági szándék-
 ból felakasztotta magát. Mire tették
 észreverték, már kiszenvedett. Tet-
 tének oka rossz családi viszonyai.

DIANA

SÓSBORSZESZ

Külsőleg bedörzsölésre vagy
 belsőleg cukorra cseppentve
 a legjobb fájdalomcsillapító.

Mindenütt kapható!

Akinek eladó földje, eladó háza, eladó szőlője, eladó üzlete, vagy eladó lakása van. Okvetlen olvassa el e hirdetést!

Debreczen legrégebbi adásvételi irodája a

Nagy Lajos

Országos Ingatlanforgalmi és Adásvételi Vállalat!

Ezen adásvételi iroda 22 év óta áll fenn, szakavatott vezetés alatt!

E vállalatnak minden nagyobb városban van képvisellete és nyit irodája van a fővárosban is

Budapestben, VIII., Karpfenstein-utca 26. szám alatt!

A debreczeni központi irodát, mely **Veres-utca 9. szám alatt van,**

22 év óta, maga a tulajdonos, személyesen vezeti, aki azelőtt a dr. Kardos Samu és dr. Szöllős Dezső ügyvéd urak irodájának volt éveken keresztül fogalmazósegédje, majd belmunkatá sa volt a Debreceni Újságnak, főmunkatá sa a „Debrecen”-nek és „Debreceni Hírlap”-nak és felelős szerkesztője (nehai Nagy Pál után) a „Villám” című éle- lapnak. Rendes tagja a Budapesti Kir. Magyar Természettudományi Társu- latnak.

Minden eladási megbízás, amely e vállalatához beér, ezik, azonnal szét lesz küldve az összes vidéki képviselletek- hez, ugyszintén a megszállott terüle- tekre is.

A fővárosban vagy környékén lakó egyének, minden Debreczenben eladó há- zak, birtokok, szőlők, telk-ek, üzletek, vagy átadó lakásokról a Nagy Lajos fővárosi irodájában (Budapest VIII., Karpfenstein-utca 26. szám alatt) ér- deklődnek és nyernek felvilágosítást, amennyiben a debreceni irodához be- érkező minden megbízás még aznap föl lesz küldve a fővárosi irodához is!

A Nagy Lajos irodában semmiféle előleg nincs, úgy az eladónak, mint a vevőnek a nyilvánosan kifüggesztett és az Országos Földbirtokrendező Bíróság által megállapított díjtáblázat szerinti összeget kell fizetnie, de csak siker esetén és utólagosan, a vétel megkö- tésekor.

előre azonban egy fillért sem kell fizetnie senkinek sem!!!

He egy vidéki ember Debrecenbe ér- kezik és itt akar magának hazat, föld- det, szőlőt, vagy üzletet vásárolni, vagy lakást szerezni, az legelőször is a Nagy Lajos irodát keresi föl!

A Nagy Lajos iroda azonban csak ki- zárólagos megbízásokat fogad el, vagyis ha egy ház, vagy föld, szőlő, vagy üz- let eladásával annak tulajdonosa mást is megbízott, mindaddig míg annak a megbízása le nem jár, a megbízást a Nagy Lajos iroda nem fogadja el!

Eladás végett földvetetnek a legkisebb értékű kertszéki, te- lepi, külsőségi házak is!

Az ilyen kis ingatlanok épen olyan lelkiismeretes elintézésben részesülnek, mint a legnagyobb bérpaloták, mert minden eladás hirdetésre kerül, nem- csak a helybeli, hanem a vidéki és fővárosi lapokban, ugyszintén a Nagy Lajos iroda budapesti irodájának saját utcai hirdető tábláin is!

Saját érdekében cselekszik tehát mindenki,

ha házának, földjének, telkének, szőlő- jének, üzletének eladásával,

vagy lakásának átadásával

a Nagy Lajos Országos Ingatlanforgalmi és Adásvételi Vállalatot bizza meg! Ezt a vállalatot nem a háborus konjunk- tura zavarosa dobta ki magából, mert hiszen 22 év óta foglalkozik adásvételi ügyletekkel a legpedánsabb becsületes- séggel, melyről a vállalat tulajdonos- sának szeplőtlen multja és óriási ösz- szekötötése tanuskodik! A Nagy Lajos Iroda minden hatóság előtt ugy ösme- retes, mint föltétlenül megbízható, kor- rekt, becsületes, régi jó nevű elsőrangú vállalat, amely ellen soha a legcseké- lyebb rendőri vagy bírósági eljárás nem volt és nincs.

Eladási megbízások fölvetetnek állan- dóan, egész nap a tulajdonos személyes vezetése alatt álló központi irodában

Veres-utca 9 sz. alatt

reggel 8 órától kezdve — esti 7 óráig.

A Devizaközpont tagjainak névsora a következőképen lesz: Angol-Magyar Bank, Angol-O-ztr. Bank budapesti fiókintézete, Belvár. Takarékpénztár, Budapest Lipótvár. Takarékpénztár, Deutsch Ign. és Fia, Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár, Első Magyar Iparbank, Fabank, Földhitelbank, Hazai Bank, Hermes Magyar Általános Váltóüzlet, Kohner Adolf Fiai, Krausz és Bettelheim, Lloyd Bank, Magyar Általános Hitelbank, Magyar Általános Ingatlanbank, Magyar Általános Takarékpénztár, Magyar-Cseh Iparbank, Magyar Forgalmi Bank, Magyar Földhitelintézet, Magyar Jelzálog Hitelbank, Magyar Kereskedelmi Hitelbank, Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank, Magyar-Német Bank, Magyar Nemzeti Gazdasági Bank Magyar-Olasz Bank, Magyar Országos Központi Takarékpénztár, Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankja, Magyar Városi Bank, Mercur Váltóüzlet, Munk és Davidsohn, Nemzeti Hitelintézet, Nemzeti Takarékpénztár és Bank, Országos Központi Hitelszövetkezet, Pénzügyi Központ, Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Stux Gyula és Hugó, Wiener Bankverein Magyarországi Fióktelepe, Wiener Kommerzialbank.

A nyomdatulajdonosok és a papír. A nyomdatulajdonosok a papírgyárak és raktárak ellen az ár-vezsgáló bizottsághoz fordultak. Ugyanis a papír ára a korona 17-es jegyzése idején hirtelen a magasba szökött s bár azóta több mint 100 százalékkal javult a korona, a papír ára nem hogy esőklent volna, de még drágult is. A papírnagykereskedők raktárai tele vannak olcsón beszerzett papírral, tehát az áremelés s a felemelt árak fenntartása a legnagyobb mértékben indokolatlan.

A nyugdíjas postások egyesülete. A nyugdíjazott magyar posta tavi és távbeszélő személyzet anyagi és erkölcsi érdekeinek képviseletére országos egyesületbe helyezkedett és a „Nyugdíjazott Postások Országos Egyesülete”-t megalapította. Alapszabályilag kitűzött céljainak (segélyre szorulóknak segélypénz; ethalt rendes tagnak 250 korona temetkezési járulék; fűrdőkben, kórházakban merseket használati díjak stb, azonban csak úgy lesz képes a jövőben megfelelni, ha minél több kártárs lép be az egyesületbe. Egyesülésben rejik az erő. Minden nyugdíjas kártárs rang és vállalkozásának nélkül jelentkezzék tehát felvételre. Jelentkezni lehet a név és pontos lakcím közlése mellett *Antalfy Imre* ny. posta tavi fűrdő felügyelő Budapest, VII. Thököly-utca 25. II. 18. sz. alá címzendő levelezőlapon. Tagsági díjak: Rendes tag (nyugdíj) beiratási díj 3 kor, és havi 3 kor. tagsági díj. Párttag (szolgálatban levő) 10 kor. tagsági díj felelőnként.

Egy zsebtolvaj, aki a lopott pénzből felmiliót nyert a tőzsdén. Vidor Endre kereskedő néhány nap előtt feljelentést tett a budapesti főkapitányságon, hogy a keleti pályaudvar környékén háromszázezer korona készpénzt klopott a zsebéből. Pontos személyleírást tudott adni, melynek alapján a rendőrség a zsebtolvajt Hollár Dezső rovott multu egyén személyében péntekre le is tartóztatta. Hollár a rendőrségen bevallotta, hogy a lopott pénzt a tőzsdére vitte, ahol olyan szerencsével játszott, hogy a háromszázezer korona pár nap alatt nyolcszáz ezer koronára szaporodott.

Hesz Adolf menekült áll. állat orvos az állattartó nagyedemű kőzönésnek szolgálatára áll Nyiradony lakóhellyel.

Sándor Mátyas IV. befejező rész. *Egyem a bosszu a Meteorban* Vasárnap.

Nyukosz hirdmény. Értesitem a Nyukosz tagokat, hogy a volt m. kir. debreceni 2 honvédszázad a mozgósítási eskütétel napjának évfordulóján augusztus hó 24 én Debrecenben a régi honvédszázad lakóházában „Ezred napot” rendez, melyre a Nyukosz tagjait is meghívja a rendezőség. — Felhívom azon Nyukosz tagot, aki rendkívüli segély iránti kérvényét a honv. minisztériumba június havában beküldte, de nevét alá nem írta, a Nyukosz titkári irodában haladéktalanul jelentkezzék, mert mindaddig kérvénye elintéztést nem nyer. — *Nyukosz elnökség.*

Színház

A Csokonai-színház új társulata

A Csokonai-színház új szezonya szeptember 2-án kezdődik meg s Debrecen város színházi bizottsága kedden délután tartandó ülésén foglalkozik a Csokonai-színház megnyitásával kapcsolatosan okvetlenül felmerülő kérdésekkel.

A Csokonai-színház társulatának névsorát szintén a keddi színházi bizottsági ülésen terjeszti elő *Kardoss Géza* igazgató. A Csokonai-színház új társulata a következők szeleállításul lesz:

Igazgatóság

Kardoss Géza igazgató, *Müller Matyas* igazgatóhelyettes, karnagy, *Sajti Imre* igazgatósági titkár, *Altman Imre* igazgatósági titkár, *Gömör László* főrendező, *Ch. Perczel Karola* táncmesternő, *Erdélyi Kálmán* főgyógyelő, *Novak István* ügyelő, *Poprádi Árpád* főszó, *Markó Valéria* sugdó, *Virágati Lajos* könyvtáros, *Pintér Dezső* pénztáros.

Előadó személyzet

Csolnaky Gyula apa és buffo, *Erdélyi Kálmán* jellemszínész, *Homonny Rezső* lyrai szerelmes, bonviván, *Kardoss Géza* színész, prózai rendező, *Krompachi István* opera, operettbariton, népszínmű, *Markovits Andor* snieder, tálcoskomikus, *László Gyula* apa- és jellemszínész, drámai rendező, *Rubinyi Tibor* hősszerelemes, *Sárossy Ferenc* jellem és buffo, *Szigei Jenő* komikus, buffo, *Rótkó József* jellem és buffo, operettrendező, *Torma Zsiga* operett- operatőr, *Unger István* operettbonviván, *Virágati Lajos* jellemszínész.

Cs. Gyulai Gizi énekesnő, *Csapó Maria* baiva, *Erdődy Lili* szende, *Földes Erzsébet* énekesnő, *Halassy Mariska* hősnő, *Halassy S. E.* elkomika, anyaszínésznő, *Karolyi Klára* társalgási színésznő, *Kovács Teres* táncos szubrett, *L. Lukács Julia* anyaszínésznő, *Torma Gusztó* énekes naiva, *Timár Ilona* operett- operaénekes szubrett, *Voith Ilonka* operett- operaénekesnő.

A Csokonai-színháznak 24 tagból álló karszemélyzete, 24 tagú katonazenekara és 26 főlőllő műszaki személyzete lesz.

A már leszerződött tagokon kívül a direktió tárgyalásokat folytat *Busoy Ilonkával*, a kedvelt szubrettel is, aki jelenleg a pozsonyi színház tagja.

Színház és mozgószínházak közleményei: **Az elcsereit fin és az Alhambra** nymfája két ötfelvonásos amerikai slager az Apollóban.

Égő poklokot kerestül, Pali biciklizni tanul ma utoljára az Urániában.

Álom a boldogságról. *Tuzamotazs* Hajsza minden poklokot át, egy előadásban. Hétfőn, kedden az Urániában. Péntektől vasarnapig *Viola*. Jegyek hétfőtől elővételben. **Uránia.**

SPORT

Sport egyesületek az újságírókért

DEAC-DTE — DKASE-DVSC

A debreceni újságírók felhívása, melyben bejelentették, hogy segélyalapot teremtsenek s erre a mai súlyos gazdasági viszonyok kényserítő hatása alatt a nagyközönség áldozatkészségét is igénybe venni óhajtnak a budapesti és a vidéki városok sikeres mozgalmához hasonlóan, itt is a teljes siker reményével bíztat.

Az újságírók mozgalma a közönség legszélesebb rétegeiben teljes megértést váltott ki. Mindenki méltányolja a sajtó munkásaiknak a közjó érdekében kifejtett önzetlen munkáját s méltányolja az újságírók aldatlan anyagi helyzetét is.

A sajtó munkásai joggal és bizalommal fordulnak támogatásért a nagyközönséghez, mert hiszen a sajtó a közérdeket, mindenkinek érdekét egyformán szolgálja, s ez az újságírók legszébb és legnemesebb feladata. Érthető tehát, hogy a nagyközönség szívesen ragadja meg az első kínálkozó alkalmat, hogy az újságírókat az élet nehéz küzdelmében feleslegebből, vagy akár áldozatok hozásával is megsegítse.

A debreceni sportegyletek is megértették az újságírók kérést s elhatározták, hogy augusztus hó 27 én, azaz a jövő vasárnap délután nagyszabású futballmérkőzést tartanak a nagyerdői sporttelepen, a 4 legjobb debreceni egyesület száll küzdelembe; a DEAC a DTE, a DKASE a DVSC ellen.

A futballverseny tiszta jövedelmét felajánlották az újságírók segélyalapja javára.

A sajtó hamar felismerte a sport nagy nemzeti jelentőségét és kezdetől fogva állandó rovatban foglalkozik a sporttal.

KONCZ fest és tisztít **mindennemű ruhát gyorsan és kifogástalanul DEBRECEN, PÉTERFIA 30. ARANY JÁNOS-UTCA 10. SZ.**

Hivjon meg Szalmát

ha van aranya vagy ezüstje eladó a legtöbbet én fizetek érte

Kramer Simonffy utca 17.

Dollárt, ARANY, EZÜST pénzt, masit, égyet, legdrágábbat vesz

Simon Bankiroda DEBRECEN, Kossuth-u. 11. Idegen kifizetések legolcsóbban. T. 903.

Önkéntes árverés. téglagyár

Molnár ö ököskök tulajdonát képező anyagát és felszerelését a (Vulkán) téglagyár mellett a Bellegelón a III. dűlőben) esetleg 9 hold prima földdel együtt; a tulajdonosok megbízásából f. év augusztus hó 30-án d. u. 4 órakor údamban, Piac-utca 85. sz. (Király-u. 2.) alatt nyilvános árverésen eladom. Részletek és feltételek ugyanott megtehetőek.

Dr JULOW JENŐ ügyvéd.

lalkozik a sporttal. A sportegyesületek nemes elhatározása köszönet a sajtó több évtizedes önzetlen munkájáért.

A sportegyesületek remélik, hogy az érdekes mérkőzésen, mely az őszi bajnoki mérkőzések előfutárjának tekinthető s épen ezért különösen nagy érdeklődésre tarthat számot, mert az erőviszonyok előzetes tisztázásán kívül a régi riválisokat a hegemonia megtartása is futi, minden sport és sajtóbarát jelen lesz hogy dokumentálhassa szeretetét és ragaszkodását a közérdek egyszerű közkonatáival: az újságírókkal szemben.

A tőzsde

Magyar korona: 34. Magánforgalom

Zürichi zárlat

Berlin 41.00 Holland 204.50, Newyork 324.50, London 234.8, Páris 419.0, Avilán 2375.00, Brüsszel 403.5, Prága 1543.00 3da-posti 34, Zágráb 150.00, Bukarest — városi 007, Bécs 006.25, Osztrák lebeljegzett 0007 1/2.

Hivatalos devizajegyzék.

A Devizaközpont ma a következő hivatalos árfolyamokat alapította meg:

VALUTÁK:

Dollár	1610—1640
Napeleon	6100
Márka	1.55—1.65
Osztrák korona	2.25—2.30
Lei	11.75—12.00
Szokol	47.50—48.50

DEVIZÁK:

Amsterdam	632—644
Bukarest	11.75—12.00
Kopenhága	350—356
Krisztiania	281—287
London	7250—7400
Newyork	1627—1633
Berlin	1.50—1.60
Milano	73—75.25
Páris	130.00—132.00
Prága	47.25—48.25
Stockholm	428—436
Zürich	309—315
Varsó	20.80—22.20
Bécs	2—2.20
Zágráb	4.75—4.85

Terménytőzsde.

Hivatalos árak: Új buza 76 kg. tiszavidéki 6850 00, egyéb 6800—6850, 79 kg. tiszavidéki 6925—6795, egyéb 6950—100, új rozs 4900—000, takarmány árpa új őszi 6100—300, ó zab 6100—300, tenger 7400, repce 120—130, Korpa 4200—4250.

KONCZ fest és tisztít **mindennemű ruhát gyorsan és kifogástalanul DEBRECEN, PÉTERFIA 30. ARANY JÁNOS-UTCA 10. SZ.**

Hivjon meg Szalmát

minden mennyiségben napi áron **VESZ** a hentes csoport részére

IMRE JÁNOS, Hunyadi-utca
FÁBIÁN FERENCZ Csapó-utca
MÁRTON FERENCZ Csapó-utca
hentes urak.

Dollárt, Leit

és mindenféle idegen pénzt a legdrágábbat vesz

Kaczander bankiroda Hunyadi-u. 12. Telefon 7-54.

PÉTER GYÖRGY férfiszabó Beth'en-utca 29. sz. (Fűvészkert sarok) elvállal mérték utáni rendeléseket, ruhafordításokat, alakításokat, felöltőket, téli kabátokat **jutányos áron**. — A nagyérdemű közönség b. támogatását kéri.

Hirdetmény

Derecske község előjárósága a polgári iskolai alap tulajdonát képező Szarka nevű épületben levő, jelenleg a Futura által bérelt raktárhelyiséget folyó évi augusztus 22-én délelőtt fél 11 órakor a községházán tartandó nyilvános árverésen 3 évre bérbeadja. Árverési feltételek a főjegyzői irodában megtekinthetők. Az árverelők 50.000 korona bánatpénzt tartoznak letenni
Derecske, 1922. aug. 14.
ELŐJÁRÓSÁG.

Élesdi mész

darabos és oltott

ASBESTPALA

békebeli minőségben, portlandcement, kátránypapír, karcagi és szováti cserép nagyban és kiesinybeni legolcsóbb beszerzési forrása

SINGER LAJOS

Hatvan-u. 71. sz. (Kisállomásnál.)

NAGY LAJOS Országos Ingatlanforgalmi és Adásvételi Vállalat

Debreczen—Budapest.

Alapítva: 1900 ban.

Fennáll 22 év óta.

Központi iroda: Debreczenben, Veres-utca 9. szám. A tulajdonos személyes vezetése alatt. Fővárosi iroda: Budapest, VIII., Karpfenstein-utca 26.

Eladó házak, földek, telkek, üzletek és lakások!

DEBRECZENBEN

az állomás melletti Homokkertben, Bujdosó-utca 10. számú ház, sütődével és teljes berendezésével.

ÁRA: EGYMILLIÓ KORONA.

Budapest melletti dunakeszi nyaralótelepen

modern villaszerű családi ház. Három szobás lakás, üvegezett zárt veranda, cselédszoba, konyha, speiz. Alatta 3 szobás szuterén pincéhelyiség, mely lakásnak is használható. Van továbbá mosókonyha, baromfi-ól, nagy sertésöl, belső angol klozett, gyümölcsös, mintegy 50 darab nemes termő gyümölcsfával, szőlő és konyhakert. Kifűző vízi szivattyus kut, szivó-nyomó.

A fővárosához vonaton 35 percnnyire, a nyugati pályaudvartól minden órában vonat. A villa a vasuti állomáshoz 5 perc gyalogséta. A tulaj onos lakik benne, idegen lakó nincs!

Ára: Másfélmillió korona

HAJDUSÁMSONBAN

Posta utca 243. számú ház. E házban volt ezélt a postahivatal. Két szoba, két konyha, 3 kamara, rengeteg melék helyiség. Nagy telék, konyhakert, termő gyümölcs fak. Rögton beköltözhető az egész.

Ára 250 ezer korona.

Fodrászüzlet Budapestén

a Baross-utca végén, a Kálvária-tér mellett, 3. év óta fennálló igen jó üzlet. A tulajdonos betegsége miatt potom árért megkapható. Ára három tízörrel és az összes üzleti berendezésekkel együtt 150 ezer korona. Az évi boltbér 10 ezer korona.

Szőlő Debreczenben

másfél magyar holdnál nagyobb. A vagongyárhoz félórás gyalogsétányira. A Léta-útfélen levő „Ungváry kert”ben, a második járásban. Bihari-féle szőlő. Az első kapun keli bemenni és balkézfélől a legelső darab szőlő.

Ára terméssel együtt 500 ezer korona

26 magyar holdas kisbirtok

tanyaépülettel, a turkevei határban. Mezőturhoz egy órá s gyalogsétányira. Azonnal birtokba vehető.

Debreczenben

az állomás melletti Homok-utca 101. számú ház.

Gyömrői, Budapest mellett

eladó két szép nagy villatelek.

Csemegeüzlet

Falatozó Budapestén

Király utcában, italmérséssel, 14 méter hosszú üzlet, gyönyörű berendezéssel. Az üzletben villany, gáz, gázrezsú és víz bevezetve. Az évi boltbér 15 ezer korona. Ára az üzletnek teljes berendezésével együtt egymillió korona!

Ezen ingatlanok és üzletek eladása felett a NAGY LAJOS Országos Ingatlanforgalmi és Adásvételi Vállalat rendelkezik. Azok vétele egyedül és kizárólag csak ott köthetők meg. Ott teendő le a vételi foglaló is és ott nyerhető bővebb felvilágosítás. Hivatalos órák egész nap, reggel 8 órától, esti 7 óráig.

RONGYOS

inget sem érdemes megföldni, mikor **olcsó árban** divatos szép inget kaphat a **RŐSZÜRSÉGELETI ÁRUÁZBAN** CSAPÓ UTCA 9. SZÁM.

LEGSZEBBEN

fest, mos, tisztít

gouvló, plissé, tenisz, krém és selyemruhákat

Libády Andor

HUNGÁRIA gőzmosó helme és ruha-
festő vegytisztító vállalat Debreczen, Péterfia 4.

Árverési hirdetmény

Debreczen állomás teheráru kiadási raktárában a rendes havi nagy árverés folyó hó 24 én délelőtt 9 órakor fog megtartatni, mikor is eladásra kerülnek: 1 hordó habolaj, tűzálló schamotte, liszt, butorrészek, üres zsákok, üres hordók, szerszám és géprészek, 4 köteg szállókaró stb.

Debreczen, 1922. aug. 18.
RAKTÁRFŐNÖK.

Lipesei Szőrmeház Uj üzlet!!

szőrmester

SZŐRME MEGÓVÓ INTÉZET

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat Szőrmefestést és kikészítést Speciál rókafehérést.

DIÓSZEGI-UTCA és NYIL-UTCA SAROK.

MINDENFÉLE NYERS BŐRÖK BEVÁLTÓHELYE

Meggyőződhet arról minden **BUTORT** vásárló, hogy **bu orait**, mely saját gyárában készülnek a legolcsóbb

gyári áron beszerezheti

Jancsó Testvérek

műbutor asztalosárúk és fakoporsók gyára Debreczen. Gyártelep: Bárczi-utca 3. s.

TELEFON 10-35.

Autókatára Csapó-u. 17. színházi átjár.

Legrendelése fakoporsókat a legolcsóbban szállít. — Árjegyzék ingye.

Beköltözhető lakás

Elcsereálném debreceni 3 szobás központban fekvő lakásonat budapesti 2-3 szobás lakással Szives megkezeséseket Budapestre Bethlen u. 6. szám Házfelügyelő címére kérek.

Burgonya

kg kény 23 koronáért nagy tételekben a FUTURA Rákóczi-u. 13. a zöldségraktárban kapható.

Poloskairtást

vállal felelősséggel a vidéken is

Ráthonyi Gábor

hatóságilag engedélyezett főregirtó

DEBRECZEN, SZÉCHENYI-UTCA 40. SZ.

FEHERTŐI temetkezési intézete

DÉGENFELD-TÉR 4. SZÁM, (Saját ház)

Telefon: nappal 11-85, éjjel 10-91.

Végez temetéseket helyben és vidéken jutányos árban személyes felügyelet mellett.

Exhumál és hullaszállítás vállal!

Raktáron: ÉRCZ- és MŰVIRÁGKOSZORUK!

4623-1922.

Árverési hirdetmény.

Püspökladány község előjárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező „Rakóczi” nagyvendéglő szálloda és kávéház épület és összes mellékhelyiségei és tartozékaival együtt **folyo évi szeptember hó 7 en délelőtt 10 óraker** a község háza tanácstermében nyilvános árverés utján bérbeadatik.

Felhivattak a bérelni szándékozók, hogy a kiütött helyen és időben bánatpénzzel ellátva annyival is inkább jelenjenek meg, mivel utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Kikiáltási évi bér 1500 kgr. búzának mindég a részletek esedékessége napján jegyzett budapesti tőzsdei legmagasabb ára.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási évi bér 10%-át az árverés megkezdése előtt az árverés fogantatására kiküldött előjárók kezéhez készpénzben bánatpénzzel letenni.

A bérleti idő egymásutáni év, mely kezdődik 1923 január 1-én és végződik 1928 december hó 31-én.

Bérlő tartozik biztosítékul a szerződés aláírásakor a félévi bér buza mennyiség azon napon jegyzett budapesti legmagasabb tőzsdei készpénz egyenértékét, vagy annak megfelelő értékű elfogadható óvadékképes értékpapirt a község házipénztárába befizetni, illetőleg letéteményezni.

A bérbeadásra vonatkozólag Püspökladány község képviselőtestülete fog végérvényesen határozni, fenntartván magának azon jogát, hogy véleménye szerint a legkedvezőbb ajánlatot fogadhassa el.

A részletes árverési feltételek a község háza 14. számú szobájában tekinthetők meg.

Püspökladány, 1922 augusztus 1.

Kárász Sámuel, Székely Sándor, községi főbíró, községi jegyző.

Járványos száj és körmőfajás ellen bécsi

Kreolin

ismét kapható

Gyógykezeléshez Kg. 140K

Fertőtlenítéshez Kg. 120K

Dr REX chemiai gyár és gyógyár nagykereskedés r.-t.

Debrecen, Városház épület.

Tanulók és tanuló lányok

felvétetnek RISI Ó és TSA

női divattermébe. VÁROSI BÉRHAZ.

Nehéz az élet,

jó ruhába járn gondot ad, olcsón beszerezni tessék **VÉGHEZ** menni, hol **kevesbé használt** finom férfi ruhák állandóan kaphatók.

Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben)

Apró hirdetések.

Apró hirdetés 10 szög 20, aztán szavanként 2—, vastag betűs szavak 4 K. Vasár és ünnepnapon 10 szög 30 korona.

Asztaltü. hely
120 cm-es eladó. Péterfia 35. szám.

Kerések
két szobát butorral vagy anélkül Csapó- vagy Rakóczy-utca közelében. Ajánlatokat dr. Lőrincz Rakóczy-utca 7. sz. alá.

32 hold
homoki birtok öt éves bérlete átadó. Szoboszlai Papp István-utca 19 szám Homokkert.

Műlakatos
és műszerész üzletemet át-helyeztem Egyháztér 4. számú házba Molnár Oszkár. Vigyázni a cég-táblára.

Eladó
2 személyes borbélyberendezés. Ertekezhetni Simonffy-utca 37.

RUN JÓZSEF
kés- és műszerműves Debrecen. Széchenyi-u. 1. szám

Kerestetik
egy jóra való minden v. bejáró leány vagy asszony Szent Anna-utca 34. szám alá E

Gépirónó,
ki perfekt német levelező és gyorsíró, állást keres. Megkereséseket a kiadó továbbit „Gépnó” jellege alatt.

Kerések
használt, de jó karban levő kaput megvételre. Mérete 260 cm. széles, 290 cm. magas. Cim a kiadóban.

300 holdas
tanyás birtokom Nádudvaron a Nagyhortobágy mellett bérbeadó. Mészáros János Tiszaszentimre.

Református
uri család teljes ellátásra elfogad két kisebb gym. nazista fiut. Egyetemi hallgató fiamtól oktatást kap. Az iskola lakásom szomszédságában van. Cim a kiadóhivatalba.

Két
alsóosztályu középiskolai tanuló, fiut vagy leányt teljes ellátásra felveszek. Cim a kiadó an.

Bu orozott
szobát keresek. — Cim a kiadóhivatalban.

Fogműterem
Bud. pestről
Váry János áll. vizsg. fogász néhai Dézsi Lajos fogműtermét átvette Piac utca 79., működését megkezde.

Butorozott
szobákat keresnek a Csonkai színház színésznői és színészei. Cimeket ké-a titkári hivatal.

Bort
15—20 hl-ternyit megvételre keresek. Erdős, Bujdosó u. 27.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyány-utca 22.
Telefon 1365.

Csapó 95. *Lengyel* **Csapó 28.**
KELMEFESTŐ IRODA
Bejárát a kapu alatt.

FEST mindennemű ruhákat TISZTIT
legolcsóbban és kifogástalanul.

Gebauer Károly és Tsa
Debrecen legrégibb és legerősebb temetkezési vállalata, a legjutányosabban rendez temetéseket helyben és vidéken, a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig. Exhumál. Szállításokat eszközöl. Tisztviselőknök árengedmény.
Debrecen, Kossuth-utca 2. (Városháza épület.)
Telefon nappal: 103. Telefon éjjel: 60.

Debreceni Állatkereskedelmi és Husipari Részvénytársaság.

Hízott és sovány sertést, jármos-ökröt, tenyész és vágómarhát, birkát legmagasabb árban vesz és bizományilag értékesít. Zsir és szalonna vétele és eladása. Iroda: Bika-szálló előcsarnokában

TELEFON 1400.

Patkányirtó szerek,
mindenféle pipereszappanok, parfümök kölniszeszkek, fogkező és hajápolószerek stb legolcsóbban beszerezhetők a

Korzó Drogueriában Piacz-utca 42. TELEFON 14-80

Kiss József auto-motor és gépműhelye
Erzsébet u. 20. Tel. 901.
Vasaszi-tergámmunkát és bármily gazdasági gépjavitást gyorsan és pontosan végez, lokomobiloikat magánjárókat átalakít, használt gépeket vesz, gyárilag javítottat elad és becsereél.
Autogén-eggesztés.

1922. El. XVIII. B. 10/3.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Az igazságügyi államkincstár tulajdonát képező derecskei kir. járás-bírószági épületben eszközöndő műmüves, tetőfedő, ács, szobafestő, bádogos, asztalos és üveges javítási munkálatok vállalatbaadása céljából egységáras versenyárgyalást hirdetek.

Felhivom ennélfogva mindazokat, akik a versenyárgyaláson részt venni ohajtanak, hogy az előmérieti költ. ségvetésben felsorolt munkálatokra 5 koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlatukat 1922. évi augusztus hó 30-ik napjának déután 1 órájáig a kir. törvényszék iroda. főigazgatójánál (I. emelet 68. ajtó) adják be.

Ajánlatok az egész munkálatokra együtt, vagy az egyes munkanemekre külön külön is tehetők.

Az ajánlatot tartalmazó boríték: »Ajánlat az 1922. El. XVIII. B. 10/3 számú versenyárgyalási hirdetményben kiirt munkálatokra« felírással látandó el.

Ajánlattevők tartoznak az ajánlati összeg 10%-ának megfelelő összeget készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban bánatpénzzel a jelen hirdetmény számára hivatkozással valamely m. kir. állampénztárnál letenni és a letéti nyugtát az ajánlatához csatolni.

A versenyárgyalás megtartására és az ajánlatok felbontására határnapul 1922. évi augusztus hó 31-ik napjának délelőtt 10 óráját a törvényszéki épület I. emelet 68. sz. helyiségébe tűzöm ki.

Antal József
kir. t-széki elnök.

Többtermelés!!

A Hatvani Növénynevesítő R.-T. EREDETI HATVANI Nemesített őszibuza

vetőmagjai kat. holdanként 150—400 kg. öbtermelést biztosítanak. Jogyztesse elő szükségletét azonnal az egyedárusító

Magyar Magtenyészési R.-T.-nál
BUDAPEST, IV., SZÉP-UTCA 1.
Telefon 66—53, 66—54.
Sürgöncim: GRANARIUM.

Kérje az N. 16. számú ismertetőt. Saját tenyésztesü kiváló, szavatoltan fajtisza és jó csiraképességü gazdasági konyhakerti és virágmagvak.
Kertészeti és méhészeti eszközök.
MONORI MAGKERESKEDÉS árjegyzéke ingyen és bérmentve.

Szirek András

elsőrendü uri- és egyenruha szabósága

Divatos angol szöve-tek állandó raktár.
Szent Anna-ut 1. Telefon 509.

Szobafestést,
mázolást, frontmeszelést és butorfényezést legizlésesebben és legjutányosabban készít

Kolozsvári István,
RAKÓCZY-UTCA 27. SZÁM.